

Juristen lopen kwaad weg bij Juristentag

Zeger Luyendijk

Berlijn – Een van de meest eerbiedwaardige Duitse juridische evenementen, de 145 jaar oude *Deutscher Juristentag*, is tot grote schrik van de aanwezigen uitgelopen op een ongekend felle ruzie tussen voor- en tegenstanders van het terugdraaien van een aantal verworvenheden in het arbeidsrecht, zoals het beperken van ontslagbescherming en het afschaffen van het recht op deeltijdarbeid. De gemoederen liepen daarover zo hoog op, dat een fors aantal deelnemers de vergaderzaal verliet onder het soms luidruchtig uiten van ongebruikelijke verwensingen in de richting van het 'präsidium': de professoren arbeidsrecht Manfred Weiss en Gregor Thüsing. Die bestreden uiteindelijk dat er sprake was geweest van 'wanordelijkheden'.

Tijdens de Juristentag komen om de twee jaar ruim 3000 juristen uit alle disciplines een aantal dagen bij elkaar om in kleinere werkgroepen over uiteenlopende juridische onderwerpen te discussiëren. De debatten monden over het algemeen uit in een aantal resoluties, waarover aan het eind van de Juristentag wordt gestemd. Aangenomen resoluties krijgen het predikaat 'goedgekeurd door de Juristentag' en wegen zwaar in bijvoorbeeld wetgevingsprocessen, maar ook bij regelgeving door beroepsgroepen. Soms leidt een besluit van de Juristentag tot een politieke stellingname. Voor rechters en advocaten is de Juristentag een zeldzaam moment om open met elkaar te praten over bijvoorbeeld het wel en wee van de procesgang.

In de werkgroep arbeidsrecht was dit jaar de belangrijkste vraag hoe het midden- en kleinbedrijf ontdaan kon worden van bijzondere voorschriften en in welke mate familie en beroep beter met elkaar verenigd konden worden. Door de juristen van de overkoepelende Duitse werkgeversvereniging BDA werden enkele tientallen tamelijk radicale en zeer omstreden voorstellen ingediend, die vooral de positie van de werkgever op de arbeidsmarkt moesten sterken. Het meest vergaand was het voorstel de ontslagbescherming pas na 36 maanden te laten ingaan (nu zes maanden). Het andere omstreden voorstel was het huidige recht op deeltijdarbeid om te zetten in deeltijdarbeid op vrijwillige basis. Verder deed de BDA een poging de onaantastbaarheid van de CAO in de Duitse wet onderuit te trekken, door

Demonstratie tegen de aantasting van de sociale zekerheid, in augustus in Saarbrücken

het 'günstigkeitsprinzip' op losse schroeven te zetten: de regel dat er alleen aan een CAO mag worden gesleuteld als de werknemer er beter van wordt.

Voor de juristen van de overkoepelende werknemersorganisatie DGB kwamen de voorstellen van de BDA als een verrassing. 'Dit had niets meer van doen met het oorspronkelijke thema van beroep en familie en het midden- en kleinbedrijf', zegt Rudi Buschmann, jurist arbeidsrecht van de DGB met standplaats Erfurt, die namens de DGB bij de Juristentag het woord voerde. 'Hier werd politiek bedreven'. De voorstellen van de werkgevers werden in grote meerderheid aangenomen, volgens de DGB door juristen die uitsluitend 'tochtjes op de Rijn' hadden gemaakt of wijn aan het proeven waren geweest en vlak voor de stemming nog even een zaal waren binnengelopen. De vakbondsvertegenwoordigers hadden toen al de bijeenkomst verlaten.

De schade aan het tot nog toe onaantaste statuut van de Juristentag is aanzienlijk en professor Thüsing stelt de vakbondsvertegenwoordigers daarvoor verantwoordelijk. Volgens hem waren de voorstellen van de werkgeversorganisaties legitiem en pasten ze binnen het thema hoe het midden- en kleinbedrijf ontlast kon worden. Tegenvoorstellen van de werknemersorganisaties waren volgens de regels behandeld, het weglopen uit de vergaderzaal 'omdat het resultaat ze niet beviel' noemt hij een 'buitensporige reactie', die in geen enkele verhouding stond tot de voorstellen noch de door de DGB zo verketterde gang

van zaken. Hij bestreed met klem dat de voorstellen op de valreep door toevallig aanwezige juristen waren goedgekeurd.

'Het zijn met name dit soort insinuaties, dat de Juristentag een doorlopend feest is waaraan de aanwezigen alleen op het laatste moment en met een kater nog even meedoen, die een nare smaak achterlaten', zegt de in arbeidsrecht gespecialiseerde Berlijnse advocaat Jürgen Möller. 'Ook in andere werkgroepen was niet iedereen even blij met de uitkomst van de debatten, maar niemand heeft ook maar een seconde aan weglopen gedacht. De bedoeling van de Juristentag is het debat juist aan te gaan, de ander van je gelijk zien te overtuigen op basis van argumenten. Als dat niet lukt doe je iets verkeerd. De resultaten blijven zonder consequenties, de aangenomen resoluties zijn aanbevelingen, meer niet'.

Vakbondsjurist Rudi Buschmann is het daar gedeeltelijk mee eens. 'Want het is opmerkelijk', zegt hij, 'dat bij de christendemocratische partij CDU het werkgeversvoorstel om de ontslagbescherming te beperken tot programmapunt is verheven, kort na de Juristentag. We wisten natuurlijk dat ze er zo over dachten, maar met een stempel van de Juristentag krijgt het hele idee kennelijk ineens toch meer maatschappelijk momentum, terwijl er in werkelijkheid zeer verdeeld over gedacht wordt. De besluiten van de Juristentag zullen voortaan kritischer bekeken worden, daar ben ik van overtuigd. Daar waar de consensus groot was, zullen ze belangrijk blijven. Op andere gebieden niet.'